

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна освіта: філософія та терміносистеми

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет романо-германської філології

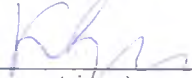
2021 – 2022

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Сучасна освіта: філософія та терміносистеми».

Розробник програми: Колесниченко Н.Ю., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри німецької філології

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології
Протокол № 11 від "10" червня 2021 р.

Завідувач кафедри

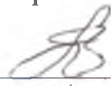
(підпис)

(Кулина І.Г.)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 12 від "18" червня 2021 р.

Голова НМК

(підпис)

(Телецька Т.В.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 Годин – 90 Залікових модулів –1 Змістових модулів –1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год.	84 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасна освіта: філософія та терміносистеми» входить до циклу лінгвістичних дисциплін, що формують професійні навички перекладача. Навчальна програма становить собою стислий курс вивчення філософії освіти. У цьому курсі викладені основні положення філософії освіти як галузі наукових знань; соціокультурних передумов виникнення освіти; специфіки вищої освіти; тенденції розвитку вищої освіти в Україні.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна освіта: філософія та терміносистеми» є формування уявлення про проблемне поле філософії освіти і педагогіки як важливих галузей сучасного знання, у яких реалізується єдність філософського та наукового підходів до освітньої сфери діяльності людини. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сучасна освіта: філософія та терміносистеми» є такі: сформувати методологічну компетентність магістрів, здійснити філософський аналіз освіти як явища культури в його соціальному, теоретико-пізнавальному, аксіологічному та практичному аспектах. Розв'язання цього питання передбачає розгляд таких проблем: сутність освіти, її розвиток та роль у соціокультурному універсумі, смисл та специфіка педагогічної діяльності тощо.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 14 Здатність до активного навчання протягом життя, ефективного використання он-лайн ресурсів, дистанційних технологій навчання з метою професійного самовдосконалення.

Фахові компетентності

ФК 7 Здатність розуміти спеціальну термінологію в галузі сучасної освіти та вільно нею послуговуватися.

ФК 15 Здатність до розвитку м'яких навичок, емоційного інтелекту та емпатії для побудови ефективних відносин з іншими, комунікації та визначення свого місця у соціумі.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.

ПРН 2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й

наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні та мовленнєві, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів, жанрів і галузей.

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі (зокрема перекладознавства) для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі (зокрема у перекладознавстві).

ПРН 20 Демонструвати володіння м'якими навичками, навичками критичного та креативного мислення та ефективно використовувати їх у професійному спілкуванні та діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1: Філософія освіти. Викладач в аудиторії.

Тема 1. Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення та основні аспекти.

Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти.

Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти.

Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація.

Тема 5. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.

Тема 6. Специфіка вищої освіти та її місце в освітньому процесі.

Тема 7. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Наука і освіта.

Тема 8. Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології.

Тема 9. Філософія освіти XXI століття: проблеми, перспективи та сучасна терміносистема.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
л		п/с	лаб	ср	Л		п/с	лаб	Ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Філософія освіти. Викладач в аудиторії										
Тема 1. Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення та основні апекти	9	2	-	-	7	6	2	-	-	4
Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти	9	2	-	-	7	10	-	-	-	10
Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти	9	2	-	-	7	10	-	-	-	10
Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація.	9	2	-	-	7	10	-	-	-	10
Тема 5. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.	9	2	-	-	7	10	-	-	-	10
Тема 6. Специфіка вищої освіти та її місце в освітньому процесі.	9	2	-	-	7	10	-	-	-	10
Тема 7. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Наука і освіта	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 8. Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології	14	2	-	-	12	12	2	-	-	10
Тема 9. Філософія освіти XXI століття: проблеми: перспективи та сучасна терміносистема	12	2	-	-	10	12	2	-	-	10
УСЬОГО	90	18	-	-	72	90	6	-	-	84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин
1.	Сутність революції в освіті та її наслідки Доповідь	7/4
2.	Сутність і проблеми сучасної освіти. Реферат	7/10
3.	Духовність як один з основних інтегративних елементів суспільства. Аксіологія освіти. Конспект	7/10
4.	Освітні процеси в Україні у правовому та реально-практичному вимірах. Доповідь	7/10
5.	Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх установ. Конспект	7/10
6.	Людина: індивід, особистість, індивідуальність. Розвиток особистості в процесі навчання. Конспект	7/10
7.	Роль викладача в аудиторії та комп'ютеризація освіти. Проблема «діалогу» викладача й аудиторії. Конспект	8/10
8.	Сутність сучасної освіти. Доповідь.	12/10
9.	Сучасна терміносистема та її основні дефініції. Доповідь.	10/10
	Загалом	72/84

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Лекції викладача, розповідь, дискусія, обговорення найскладніших і спірних питань, відповіді на питання, робота з основною і додатковою літературою, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання самостійних завдань.

11. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей та завдань самостійної роботи, оцінювання доповідей, підсумкове бланкове тестування.

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином: за відвідування лекцій студенти отримують 3 бали за кожну лекцію (27 балів загалом). Студенти заочного відділення отримують 9 балів за відвідування кожної лекції (27 балів разом). Підсумкова самостійна робота студента (доповідь/ або реферат) оцінюється 23 балами, підсумкове тестування оцінюється у 50 балів.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Основні причини актуалізації філософії освіти. Предмет і завдання філософії освіти
2. Проблемне поле, структура, основні функції філософії освіти
3. Концепції освіти як складові структури філософії освіти. Основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти
4. Сенс і специфіка базових педагогічних категорій: «освіта», «навчання», «виховання»

5. Онтологічні та антропологічні підстави освіти
6. Гносеологічні та аксіологічні підстави освіти
7. Передумови виникнення освіти. Освіта як соціальний феномен
8. Фактори, що впливають на розвиток системи освіти
9. Інституціоналізація освіти
10. Концепція теорії та практики освіти в філософії XIX ст.
11. Ставлення до освіти за доби Київської Русі та українська інтелектуальна думка про сенс освіти та процесу виховання
12. Орієнтири освітніх процесів у сучасній вітчизняній та західній філософії
13. Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні
14. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх установ
15. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття
16. Пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору
17. Історична трансформація ролі викладача в освітньому процесі
18. Викладач у сучасному культурно-освітньому середовищі
19. Перспективи розвитку професії викладача у нових соціально-економічних та інформаційних умовах
20. Вплив глобалізаційних та інформаційних технологій на сучасну парадигму освіти
21. Переорієнтація освіти на людину як самоцінність - головна умова нової філософії освіти
22. Вплив світових процесів суспільного розвитку на становлення сучасного духу епохи
23. Філософія освіти XXI століття: проблеми, перспективи та сучасна теміносистема

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Для денної форми

Поточний контроль									Підсумковий контроль		Сума балів
Змістовий модуль №1									Самостійна робота	Підсумкове тестування	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	23	50	100

Для заочної форми

Поточний контроль									Підсумковий контроль		Сума балів
Змістовий модуль №1									Самостійна робота	Підсумкове тестування	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
9							9	9	23	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
85-89	B	Добре	
75-84	C		
69-74	D		
60-68	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

--

15. Рекомендована література

Основна

1. Андрущенко В. П. Філософія освіти. Навчальний посібник / За заг. ред. В.А.Андрущенко, І.Передборської К.: вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 329 с.
https://www.researchgate.net/publication/301228438_Filosofia_osviti_navcalnij_posibnik

2. Базалук О. А. Философия образования в свете новой космологической концепции: Учебник. Киев: Кондор, 2010. 458 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zhurnal.lib.ru/b/bazaluk_o_a/filosofijaobrazovanijawswetenowojkosmologicheskoi_konceptcii.shtml

3. Клепко С. Ф. Философия образования в европейском контексте / С. Ф. Клепко Полтава: ПОІРРО, 2006. 328 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/273716478_Klepko_SF_Filosofia_osviti_v_evropejskomu_konteksti_SF_Klepko_-_Poltava_POIPPO_2006_-_328_s

4. Пазенок В. Гуманістичний принцип сучасної філософії освіти. *Філософія освіти*. – 2005. – № 1. – С. 53-73.

<https://cyberleninka.ru/article/n/gumanistichnij-printcip-suchasnoyi-filosofiji-osviti>

5. Сірополко, С.О. Історія освіти в Україні [Текст] / С. О. Сірополко ; підгот. вид. Ю. М. Вільчинський. - 2-ге вид. - Львів : Афіша, 2001. - 664 с <http://resource.history.org.ua/item/0007912>.

6. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2005. 239 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/698478/>

7. Философия образования XXI века: проблемы и перспективы: Методол. семинар, 22 лист. 2000 г. Сб.наук. трудов. Вып. 3 / За заг. ред. В. Андрущенко. К: Знання, 2000. 520 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/301228438_Filosofia_osviti_navcalnij_posibnik

Додаткова

1. Борисова Е.М. Индивидуальность и профессия. М., 1991. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.razym.org/naukaobraz/nauchnoporul/306912-borisova-e-m-loginova-g-p-individualnost-i-professiya.html>

2. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных концепций). М: Совершенство, 1998. 608 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://inpro.svfu.ru/distant/pluginfile.php/2073/mod_resource/content/1/%D0%93%D0%B5%D1%80%D1%88%D1%83%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%91.%D0%A1.%20%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%8F%20%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F%2C%201998.pdf

3. Гусинский Э. Н, Турчанинова Ю. И. Введение в философию образования: Учеб.пособие. М: Логос, 2000. 223 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://window.edu.ru/resource/456/42456/files/index.html>

4 Казначеев В. П. Космопланетарный феномен человека: Проблемы комплексного изучения / Казначеев В. П., Спирин Е. А. Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. 304 с. 11 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/antropologija/kaznacheev_spirin_kosmoplanetarnyj_fenomen_cheloveka_problemy_kompleksnogo_izuchenija/5-1-0-3586

5. Наливайко Н.В. Введение в философию образования: учебное пособие/ Н.В. Наливайко; под ред. В.В. Целищева/. Новосибирск: Изд. НГПУ, 2012. 227 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://icdlib.nspu.ru/view/icdlib/2328/read.php>

Електронні інформаційні ресурси

1. Глосарій <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%d0%93%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%b0%d1%80>

[d1%96%d0%b9.pdf?fbclid=IwAR0bCr9RYZGNQTDDBDVEKvLtQxnYPPdvs8NRGSQFR6FqBmQJ5qMr0kZiIAw](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/d1%96%d0%b9.pdf?fbclid=IwAR0bCr9RYZGNQTDDBDVEKvLtQxnYPPdvs8NRGSQFR6FqBmQJ5qMr0kZiIAw)

2. Закон України "Про вищу освіту". Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Закон України "Про освіту". Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>

6. Указ Президента України "Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року" . Режим доступа: <http://www.president.gov.ua>